

PLAN DE IGUALDADE DO CEIP PLURILINGÜE NOSA SEÑORA DOS REMEDIOS

VERSIÓN 1: aprobación 05/10/2021

ÍNDICE

1.- INTRODUCCIÓN.....	3
2.- CONTEXTUALIZACIÓN.....	5
3.- ANÁLISE DA SITUACIÓN DO CENTRO.....	7
4.-OBXECTIVOS COEDUCATIVOS.....	7
4.1.- Promoción da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.....	7
4.2.- Prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero.....	9
4.3.- Promoción do respecto pola diversidade afectivo-sexual.....	9
4.4.- Prevención, detección e intervención en casos de LGBTIfobia.....	9
5.- MEDIDAS CONCRETAS DE ACTUACIÓN.....	10
5.1.- Organización de centro.....	10
5.2.- Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos deberes.....	11
5.3.- Xestión dos espazos, dos recursos e das oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo.....	12
5.4.- Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar.....	13
6.- SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN.....	14

1.- INTRODUCCIÓN

A familia e a escola son os primeiros ámbitos de socialización e de construción dunha cultura que pode cambiar e/ou perpetuar formas de pensamento e acción social así como os valores básicos e fundamentais nos que se asenta o ser humano.

Educación significa promover o desenvolvemento integral das persoas, polo que resulta necesario favorecerlo para superar as limitacións impostas polo xénero a través dun traballo sistemático e continuo de toda a Comunidade Educativa do Colexio.

O principal obxectivo dunha verdadeira educación igualitaria consistirá en formar aos máis pequenos nunha representación xusta e equitativa do mundo que nos rodea, favorecendo a igualdade de expectativas profesionais e responsabilidades familiares e sociais.

Para alcanzar unha ensinanza realmente coeducativa hai que partir non só da igualdade dos individuos; é preciso tamén introducir no currículo escolar e nas relacións na aula un conxunto de saberes que estiveron un pouco ausentes, así como unha maior valoración das actitudes e das capacidades depreciadas ata agora.

Converterase nunha responsabilidade de toda a Comunidade Educativa e levarase a cabo de forma transversal, integrando a perspectiva de xénero no currículo de toda a etapa, potenciando unha formación igualitaria e coeducativa en temas como a autonomía persoal, educación emocional, educación afectivosexual e resolución pacífica de conflitos....

É imprescindible realizar unha efectiva prevención da violencia dende os primeiros anos do alumnado, e como é habitual, para chegar ao conxunto da poboación, este debe

facerse dende os centros educativos, xa en infantil e primaria. Así, temos que facer unha escola coeducadora en aspectos coma os contidos curriculares, a interacción entre profesor e alumnado, revisión dos libros de texto e demais materiais..., na xestión xeral da aula e na do propio centro educativo. A través deste Plan de Igualdade debemos crear as condicións necesarias para potenciar as aprendizaxes para a unha vida afectiva real.

Vamos a fixarnos e prestar atención no modo de relacionarse entre si o alumnado, na forma en que conviven no ámbito escolar, familiar,....e na maneira de resolver situacións diversas propoñendo distintas formas de resolución e de xestión dos conflitos baseadas na participación, no protagonismo dos afectados, na toma de decisións, na importancia de chegar a acordos e, sempre, adoitando solucións pacíficas.

O profesorado, como formadores que somos dunha futura sociedade, debemos ter en conta que o principio básico para desenrolar unha convivencia de calidade é a igualdade real, facendo especial fincapé na igualdade de sexos, sendo esta unha demanda social á que a escola debe dar resposta efectiva.

A defensa da igualdade de dereitos entre ambos sexos parte do principio de que as mulleres, como cidadáns, deben ser tan libres coma os homes á hora de decidir. Este dereito á igualdade fundaméntase na libre convicción de que non é posible a liberdade sen igualdade e esta require a eliminación de barreiras de discriminación e de todo tipo de prexuízos da índole que sexan.

O proceso de coeducación comeza na escola e na familia – como xa dixemos – sendo estes os primeiros espazos de socialización desde os cales se compensarán os desaxustes de orixe diverso, como aqueles que proveñen de prexuízos sexistas que poden influír no

desenrolo psico-social e afectivo do alumnado. Esta coeducación velará pois, en todo momento, por unha eliminación de estereotipos entre sexos superando as desigualdades sociais e as xerarquías culturais entre nenas e nenos.

Debemos dicir, por último, que a igualdade non é a eliminación das diferenzas senón a ausencia de discriminación pola existencia desas diferenzas.

2.- CONTEXTUALIZACIÓN

Aínda sen contar cun Plan de Igualdade nos anos anteriores, ao longo dos distintos cursos fomos dando respostas ás inquietudes e/ou necesidades que viña demandando a sociedade actual nesta materia, revisando e modificando, se era necesario, os distintos documentos organizativos do centro . Así temos:

No *Plan de Convivencia* xa se fala dunha formación integral e coeducativa cando se citaban os dereitos e deberes da Comunidade Educativa, polo que xa o tomábamos non só como un punto importante no alumnado, senón no resto das esferas educativas. Tamén se fai alusión á igualdade de dereitos entre homes e mulleres e a necesidade de que a Comisión de Convivencia garantise dita igualdade. Elaboración de programas de educación afectivo-sexual; actividades dirixidas á sensibilización da Comunidade Educativa; medidas de corrección á comportamentos sexistas... e un longo etcétera.

No *PAT* unha das actuacións incluídas era a seguinte “Incorporación de contidos relacionados coas habilidades sociais, a autoestima, a resolución pacífica de conflitos, a dinámica de grupos e a igualdade entre homes e mulleres”.

Nas *NOFC* entre os dereitos do alumnado está o de “recibir unha formación integral e coeducativa que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade nun ambiente

educativo de convivencia, liberdade e respecto mutuo.” Así mesmo, entre os dereitos, está o de “Respectar a liberdade de conciencia, as conviccións relixiosas e morais, a igualdade de dereitos entre mulleres e homes e a dignidade, integridade e intimidade dos restantes membros da Comunidade Educativa.” Cítanse igualmente algunhas funcións da Comisión de Convivencia encamiñadas á promoción da convivencia, especialmente o fomento de actitudes para garantir a igualdade e a igualdade de trato entre mulleres e homes.

No *Proxecto Educativo* cando se fala da atención á diversidade así como da transversalidade e a súa relación coa educación en valores, incídese por exemplo, en “fomentarse o desenvolvemento dos valores que axuden a acadar a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social”.

Na participación nos *Contratos Programa*, concretamente na súa liña IGUALA-T, cítase “Lonxe do carácter machista que predominaba na nosa sociedade non fai moitos anos, hoxe en día somos moito máis respectuosos na igualdade home-muller, pero aínda se pode mellorar mediante o fomento da coeducación e erradicación de algúns estereotipos presentes nos xogos ou nos xoguetes. Debemos ensinar ao noso alumnado camiñar cara traballos onde se produza unha igualdade de oportunidades entre mulleres e homes. Tamén debemos comezar a traballar dende o berce o respecto pola diversidade afectivo-sexual”. Así como unha serie de medidas concretas a desenvolver para acadar os obxectivos coeducativos planificados.

No propio *Proxecto de dirección 2019-2023* xa se incluía a elaboración dun programa específico de coeducación para o centro; así como promover a igualdade home-muller.

Tamén se prevé unha serie de charlas impartidas por especialistas na materia, como se fose unha escola de pais/nais, pero abertas a toda a comunidade educativa.

3.- ANÁLISE DA SITUACIÓN DO CENTRO EN RELACIÓN COA IGUALDADE DE XÉNERO, COA VIOLENCIA DE XÉNERO E COA LGBTIFOBIA

Consideramos que a existencia desta problemática no noso centro pode considerarse baixa ou moi baixa.

Non existen apenas casos de violencia no centro, máis aló de sucesos ocasionais e excepcionais e, en ningún caso, relacionados ou motivados pola diferenza de xénero. En canto a LGTBfobia tampouco se aprecia un rexeitamento cara este colectivo, e a comunidade educativa mostrase na súa maioría tolerante e respectuosa.

No campo no que se poden ver maiores dificultades é no dos roles de xénero. Aínda abundan na nosa sociedade certos estereotipos relacionados cos roles que deben desempeñar as persoas en canto o xénero, que se reflicten nos comportamentos do noso alumnado e, seguramente, no noso propio, máis do que nos gustaría recoñecer.

Con todo, este plan trata de aplicar medidas e promover actuacións, non só para corrixir as condutas ou ideas preconcebidas inadecuadas, se non tamén para previr, educar e concienciar a toda a comunidade educativa para a igualdade efectiva en todos os ámbitos da vida con independencia do xénero e/ou a orientación sexual.

4.- OBXECTIVOS COEDUCATIVOS

4.1.- Promoción da igualdade de oportunidades entre homes e mulleres

- Promover o recoñecemento efectivo da igualdade entre homes e mulleres. Desenvolver valores persoais e sociais que promovan esta igualdade, así como unha boa formación académica que permita gozar dunha verdadeira igualdade de oportunidades na vida profesional.
- Fomentar a superación de estereotipos, prexuizos e discriminación por razón de sexo, orixe, raza, etc., así como as desigualdades e xerarquías sociais baseadas nestes estereotipos, en modas sociais ou culturais, en prexuizos sexistas ou en calquera outra forma de discriminación.
- Educar para aprender a vivir en equidade ao longo da vida. As tarefas da vida doméstica e o coidado das persoas deberían asumirse cunha clara corresponsabilidade entre homes e mulleres. É necesario contrarrestar os posibles estereotipos de dominación e dependencia aínda moi arraigados na sociedade.
- Promover a autonomía persoal. A aprendizaxe dos coñecementos relacionados coas tarefas e responsabilidades domésticas, que antes se consideraron esenciais para o desenvolvemento das funcións sociais das mulleres, debe ser hoxe unha necesidade para todos os mozos, dun sexo e do outro, e debe ser promover a autonomía persoal para afrontalos.
- Educar en igualdade no deporte e na actividade física. Necesitamos promover a equidade nesas áreas, tendo en conta as diferenzas entre mulleres e homes, pero sen limitar as súas posibilidades. Aínda que hai prácticas físico-deportivas estruturalmente máis relacionadas con mulleres ou homes, debería facilitarse unha elección libre e non estereotipada.

- Incluir a igualdade nos plans de formación do profesorado. Estes plans deben promover o respecto aos dereitos e liberdades, o exercicio de tolerancia, prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida, igualdade de dereitos e obrigas entre homes e mulleres tanto no ámbito público. como privado, corresponsabilidade no ámbito doméstico, etc. Prestarase especial atención á detección precoz de violencia física ou psicolóxica tanto na escola como na familia.

4.2.- Prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero.

- Educar na prevención da violencia de xénero. É necesario erradicar as actitudes de dominio, control, illamento, desvalorización, chantaxe, celos, intimidacións ou calquera outra estratexia de coacción. Debe visualizarse tamén sinalando exemplos concretos do que se denominou "micromachismo", é dicir, pequenas actitudes ou comentarios, quizais lexitimados polo ambiente social, pero que supoñen unha violencia sutil contra as mulleres e constitúen unha forma deplorable de acoso.
- Educar na detección de posibles casos de abuso ou acoso. É necesario indicar como detectar actitudes ou comportamentos de acoso, así como pautas sobre as formas de reacción, tanto no caso das vítimas como das que poden ser testemuñas ou observadores.

4.3.- Promoción do respecto pola diversidade afectivo-sexual.

- Educar sobre o respecto e a non discriminación das persoas debido á súa orientación sexual.

4.4.- Prevención, detección e intervención en casos de LGBTifobia.

- Implantar pautas para a prevención, detección e reacción para evitar calquera tipo de acoso ou discriminación.

5.- MEDIDAS CONCRETAS DE ACTUACIÓNS

5.1.- Organización de centro.

- Favorecer a representación de homes e mulleres nos órganos de decisión e representación de xeito equitativo.
  - O Consello Escolar está actualmente formado por 7 mulleres e 5 homes; nas comisións dentro do consello escolar contamos igualmente con representación de homes e mulleres.
- Nomear unha persoa responsable en materia de igualdade no Consello Escolar para participar no impulso do Plan de igualdade.
  - Actualmente non hai un responsable, pero no próximo consello escolar será elixido o/a responsable de impulsar medidas educativas que fomenten a igualdade real e efectiva entre homes e mulleres, que participará no impulso do Plan de igualdade.
- Difundir o plan entre os distintos axentes da comunidade (especialmente ás familias)
  - Difundiremos e promocionaremos este plan a través da páxina web do centro, así como da aplicación informática de comunicación coas familias co fin de que chegue a toda a comunidade educativa.
- Promover a formación do profesorado, do alumnado e das familias en materia de igualdade.
  - Dentro do plan de formación anual do profesorado hai cursos relacionados coa igualdade, nos que o profesorado voluntariamente e con decisión propia irá participando.
  - O alumnado tamén terá xornadas de formación en materia de igualdade, tanto de profesionais externos ao centro como por parte dos seus propios mestres.
- Empregar unha linguaxe inclusiva e igualitaria na actividade do centro.
  - O profesorado do centro emprega unha linguaxe inclusiva e igualitaria na actividade do centro.

- Todos os documentos do centro están redactados cunha linguaxe inclusiva e igualitaria.
- Visibilizar o tema cara a toda a comunidade educativa e mesmo co exterior do centro.
  - Instalarase unha gran lona microperforada e serigrafiada con motivos de igualdade en todo o contorno do patio de Educación Infantil, de xeito que se visibilice polo alumnado, profesorado, familias e mesmo polos viandantes.
  - Elaboraranse carteis e murais para traballar a visibilidade da muller no campo da Ciencia e da Tecnoloxía.
- Colaborar con outras entidades na realización de actividades coeducativas.
  - Animarase a ANPA do centro a organizar talleres de formación e/ou escola de familias nos que se fomente a igualdade entre homes e mulleres.
  - Buscaremos e/ou solicitaremos a colaboración altruísta con entidades próximas para a realización de actividades coeducativas.
- Concretar actividades arredor das datas coeducativas do calendario escolar (25 de novembro, 8 de marzo, celebracións LGBTI etc.).
  - Na semana do 25 de novembro realizarase un obradoiro para previr a violencia de xénero.
  - Na semana do 8 de marzo realizaranse actividades relacionadas co día internacional da muller.

5.2.- Eliminación dos estereotipos de xénero na transmisión dos valores e dos saberes.

- Revisar as programacións didácticas e a práctica docente desde unha perspectiva de xénero: para incluír ás mulleres relevantes en cada ámbito do saber, os saberes asociados tradicionalmente ás mulleres, as desigualdades de xénero, para completar a historia da humanidade...
  - Proponse ao profesorado que revise as programacións para dar visibilidade ás mulleres relevantes en cada ámbito do saber.

- O centro adquiriu para a biblioteca un gran fondo bibliográfico sobre a educación en igualdade coa partida destinada pola Consellería para tal fin, en cumprimento do Pacto de Estado.
- Revisar o material didáctico empregado na aula (valores, normas, representacións, selección dos contidos, dos personaxes, das imaxes, da linguaxe, da proposta de actividades).
  - Solicítase ao profesorado e a toda a comunidade educativa que informen de calquera aspecto que supoña un estereotipo de xénero.
- Realizar actividades de sensibilización na aula.
  - Dentro das normas de cada titoría e dentro dos contidos transversais relacionados co respecto aos compañeiros e compañeiras, farase fincapé na importancia da igualdade entre homes e mulleres.
  - Haberá unha coordinación por parte do Departamento de Orientación a través do Plan de Acción Titorial.
- Cando sexa posible, aproveitaranse as actividades curriculares para reflexionar sobre os estereotipos presentes na sociedade.

5.3.- Xestión dos espazos, dos recursos e as oportunidades de realización vocacional de xeito inclusivo.

- Promover lecturas coeducativas a través da biblioteca escolar.
  - Adquiríronse bastantes títulos con contidos coeducativos que dean resposta a todos os niveis educativos cos que contamos.
- Revisar a idoneidade dos contidos audiovisuais nas actividades do centro.
  - O profesorado do centro procurará que os contidos audiovisuais utilizados nas actividades do centro respecten a igualdade e a diversidade afectivo-sexual.
- Xestionar as actividades e a ocupación do patio para favorecer a inclusión.
  - Temos precisamente en marcha un proxecto de patios activos e inclusivos.

- Procuraremos organizar o patio para favorecer a inclusión e os xogos inclusivos (rocódromo, comba, xogos con balón nos que participen nenos e nenas,...)
- Promover a cooperación nos espazos tecnolóxicos.
  - Coa inclusión da robótica educativa, pretendemos, entre outros obxectivos, realizar proxectos de innovación e tecnoloxía de maneira colaborativa.
  - Do mesmo xeito sucederá no traballo con tablets nas aulas; fomentarse o uso de aplicacións que traten a igualdade de trato e a non discriminación.
  - Dende o recuncho tecnolóxico da biblioteca tamén se levarán a cabo actividades nas tablets.
- Promover a participación do sexo menos representado nas actividades científico-tecnolóxicas, deportivas, artísticas, de coidado, etc.
  - Todas as actividades artísticas, tecnolóxicas, deportivas, realizadas no centro son integradoras e realizadas independentemente por nenos e nenas.

5.4.- Inclusión dos valores coeducativos na xestión da convivencia escolar.

- Promover o respecto e do bo trato entre mulleres e homes.
  - Entre as normas de comportamento do centro incídese no respecto entre todas as persoas.
- Promover o respecto cara á diversidade sexual e de xénero.
  - Dentro do respecto a diversidade incídese na necesidade de respectar as diferentes características de todas as persoas xa sexan por razón de raza, xénero, diversidade sexual, capacidades,...
- Promover a corresponsabilidade na realización das tarefas.
  - No ámbito das actividades recollidas no plan de convivencia designamos un equipo de mediadores que se corresponsabilizan na tarefa de velar polo cumprimento das normas, o respecto entre compañeiros e compañeiras e a resolución pacífica de conflitos.

- Fomentar na clase e fóra dela xogos e xoguetes neutros, cooperativos e compartidos. Ter en conta que o xogo e a actividade lúdica en xeral, é un dos medios de aprendizaxe e de socialización máis importantes.

6.- SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

Este plan é un documento dinámico que se irá adaptando á realidade do centro e ás circunstancias do curso escolar, realizarase unha avaliación continua do cumprimento dos obxectivos do plan, para poder axustar e engadir novas actuacións ou retirar algunha que non se poida levar a cabo.

Ao final de curso realizarase unha avaliación do cumprimento dos obxectivos a través dos seguintes indicadores:

- Respecto da promoción da igualdade de oportunidades entre homes e mulleres.
  - Promoveuse o recoñecemento efectivo da igualdade entre homes e mulleres.
  - Fomentouse a superación de estereotipos, prexuízos e discriminación por razón de sexo, orixe, raza, etc.
  - Educouse para a corresponsabilidade doméstica e de coidado das persoas.
  - Conseguiuse contrarrestar os estereotipos de dominación e dependencia.
  - Promoveuse a autonomía persoal.
  - Promoveuse a igualdade no deporte e na actividade física.
  - Incluíuse a igualdade nos plans de formación do profesorado.
- Respecto da prevención, detección e intervención en casos de violencia de xénero.
  - Educouse na prevención da violencia de xénero.
  - Visualizouse con exemplos concretos pequenas actitudes ou comentarios, que supoñen unha violencia contra as mulleres.
  - Educouse na detección de posibles casos de abuso.

- Déronse pautas sobre como actuar tanto no caso das vítimas, como das que poden ser testemuñas ou observadores.
- Respecto da promoción do respecto pola diversidade afectivo-sexual.
  - Educouse sobre o respecto e a non discriminación das persoas debido a súa orientación sexual.
- Respecto da prevención, detección e intervención en casos de LGBTIfobia.
  - Implantáronse pautas para a prevención, detección e erradicación para evitar calquera tipo de acoso ou discriminación.

Logo da análise e da valoración destes datos, estableceranse propostas de mellora para os seguintes cursos escolares co fin de ir completando a abordaxe dos distintos obxectivos coeducativos.